

Stadsledningskontoret

Yttrande med anledning av Promemorian Förordning om skolenhetsregister

Kommunstyrelsen har skickat ”Promemorian Förordning om skolenhetsregister” (dnr. KS 2020/1172) på remiss till utbildningsnämnden.

Utbildningsförvaltningen lämnar synpunkter på remissen i form av ett kontorsutlåtande, då remisstiden inte medger behandling av utbildningsnämnden.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Bilaga
Kontorsutlåtande

HandläggareBjörn Ljung
Telefon: 076-123 37 36**Förordning om skolenhetsregister**

Kontorsutlåtande med anledning av remissen "Promemorian Förordning om skolenhetsregister", KS dnr 2020/1172

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat "Förordning om skolenhetsregister" på remiss till utbildningsnämnden. Med anledning av den korta svarstiden lämnar utbildningsförvaltningen synpunkter på remissen i form av ett kontorsutlåtande.

Skolverkets så kallade skolenhetsregister är ett register över Sveriges skolenheter och huvudmän omfattande basuppgifter som exempelvis namn, kontaktuppgifter och information om vilken utbildning som bedrivs vid enheten. Registret hanteras av statistiska centralbyrån (SCB). Ett ändrat rättsläge när det gäller tolkningen av bestämmelsen om statistiksekretess gör att SCB bedömer att en stor del av registrets uppgifter omfattas av sekretess. Skolverket har därför från och med den 1 september 2020 slutat publicera skolenhetsregistret. Det nya rättsläget har dock betydligt vidare konsekvenser än att enbart påverka skolenhetsregistret, då även offentlig statistik om skolors betyg, genomströmning och elevsammansättning påverkas. Dessa hanteras inom ramen för två andra regeringsuppdrag som redovisats tidigare och kommenteras inte i det här ärendet.

Promemorian innehåller förslag som innebär att uppgifterna i skolenhetsregistret framöver samlas in utanför den verksamhet som omfattas av statistiksekretessen, för att kunna användas för uppföljning och utvärdering och andra syften och även för att kunna vara offentliga och kunna tillgängliggöras. Registret föreslås regleras i en ny förordning och innehålla i stort sett samma uppgifter som hittills.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utbildningsdepartementets förslag om ny förordning om skolenhetsregister, men anser att förslaget bör förtydligas vad gäller om vissa uppgifter kommer att kvarstå i registret eller inte.

Ärendet/bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat ”Förordning om skolenhetsregister” på remiss till utbildningsnämnden. Utbildningsförvaltningen lämnar synpunkter på remissen i form av ett kontorsutlåtande på grund av den korta svarstiden.

På grund av ett ändrat rättsläge när det gäller sekretess i statistikverksamhet till skydd för enskildas ekonomiska förhållanden har Skolverket stängt ned de register på skolområdet som helt eller delvis baseras på sådana uppgifter.¹

Skolverket kan med det nya rättsläget inte publicera statistik om enskilda huvudmän eller fristående skolor och förskolor och inte heller använda sådana uppgifter i myndighetens verksamhet utanför Skolverkets två statistikenheter.

Ett av de register som berörs är det så kallade skolenhetsregistret, som omfattar basuppgifter om landets alla skolenheter, såsom namn, huvudman, kontaktuppgifter och vilken utbildning som bedrivs vid skolenheten.

Skolenhetsregistret är grunden för mycket av Skolverkets och Skolinspektionens verksamhet och har många olika externa användare. Det är också den enda samlade källan över vilka skolenheter som finns i Sverige. Därför har Skolverket bedömt att frågan om skolenhetsregistret behöver lösas skyndsamt. Skolverket har därför skickat en hemställan till regeringen med förslag på hur skolenhetsregistret fortsatt ska kunna publiceras och användas.

Förslaget innebär att uppgifterna i skolenhetsregistret framöver samlas in utanför den verksamhet som omfattas av statistiksekretessen, för att kunna användas för uppföljning och utvärdering och andra syften och även för att kunna vara offentliga och kunna tillgängliggöras. Uppgifterna ska framöver inte samlas in primärt i syfte att framställa statistik utan för uppföljning och utvärdering. Bestämmelsen om statistiksekretess kommer därmed inte att vara tillämplig på verksamheten som sådan.

Skolenhetsregistret ska enligt förslaget föras av Skolverket och innehålla grundläggande uppgifter om skolenheter inom

¹ Under 2019 ändrade SCB sin tolkning av vad som räknas som sekretessbelagda uppgifter. Kammarrätten i Göteborg bedömde i ett avgörande i december 2019 att uppgifter hos SCB om fristående skolors genomströmning, betygssättning och sammansättning av elever omfattas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen till skydd för den enskilde huvudmannen. Efter att Högsta förvaltningsdomstolen inte meddelat prövningstillstånd för överklagan kan Skolverket inte publicera statistik om fristående skolor. Eftersom lika villkor ska gälla för kommunala och fristående skolor bedömer Skolverket att man därför inte heller kan publicera statistik om kommunala skolor.

skolväsendet, till exempel skolenhetens namn och besöksadress samt kontaktuppgifter, huvudmannens organisationsnummer, namn, juridisk form samt kontaktuppgifter, rektors namn, vilken utbildning som förekommer vid skolenheten och inriktning för fristående skolenheter.

Uppgifterna i skolenhetsregistret ska få användas av myndigheter och enskilda och Skolverket ska avgiftsfritt hålla uppgifter ur skolenhetsregistret tillgängligt för allmänheten genom en publik webbplats. Förordningen föreslås träda i kraft den 23 oktober 2020.

Det bör noteras att det nya rättsläget vad gäller sekretess i statistikverksamhet till skydd för enskildas ekonomiska förhållanden har betydligt vidare konsekvenser än att enbart påverka skolenhetsregistret. En mycket stor del av hela den offentliga statistiken på skolområdet berörs, såsom information om skolors betyg, genomströmning och elevsammansättning. Det nya rättsläget leder även till att SCB inte längre tillhandahåller kommuner med de socioekonomiska bakgrundsvariabler om elever som krävs bland annat för att beräkna storleken på den socioekonomiska resurstilldelningen till skolorna.

Dessa bredare frågor adresseras inte i förslaget till förordning om skolenhetsregister, som detta utlåtande avser, utan hanteras inom ramen för två andra regeringsuppdrag, ”Uppdrag om Statens skolverks och Statens skolinspektions möjligheter att få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter” (Dnr U2020/03833/GV) samt ”Uppdrag om möjligheter för skolmyndigheter, kommuner och skolhuvudmän att få tillgång till nödvändig information för sina verksamheter” (Dnr U2020/03834/GV), som bägge redovisats den 4 september 2020.

Skolverkets uppfattning är att den föreslagna lösningen avseende skolenhetsregistret bör genomföras oavsett hur regeringen och riksdagen i övrigt väljer att hantera frågan om statistik över skolväsende och barnomsorg. Utbildningsförvaltningen berör därför heller inte dessa frågor i sitt utlåtande kring förslaget till förordning om skolenhetsregister.

Ärendets beredning

Utbildningsförvaltningen har berett ärendet i samverkan mellan grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen, avdelningen för utveckling och samordning och avdelningen för ekonomi och styrning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utbildningsdepartementet förslag att införa en ny förordning som gör det möjligt att fortsatt tillgängliggöra i stort sett samma uppgifter som i det tidigare skolenhetsregistret.

Utbildningsförvaltningen önskar dock att det tydliggörs i förslaget till ny förordning exakt vad som omfattas av den föreslagna registeruppgiften ”vilken utbildning som förekommer vid skolenheten”, då denna formulering kan tolkas på olika sätt.

Utbildningsförvaltningen önskar även att det tydliggörs att registret även fortsättningsvis ska omfatta uppgifter om vilka årskurser som förekommer på grundskoleenheter samt vilka program som förekommer på gymnasieenheter, eftersom detta är väsentlig information för att förstå vilken utbildning som bedrivs vid enheten.

Hittillsvarande skolenhetsregister har genom matchning mot den årliga elevundersökningen också innehållit uppgifter om antal elever per årskurs för grundskoleenheter och antal elever per program för gymnasieenheter. Om och när dessa uppgifter åter blir tillgängliga som en del av den offentliga statistiken på skolområdet så önskar utbildningsförvaltningen att de likt tidigare även lyfts in i skolenhetsregistret, då det ger en fördjupad förståelse för skolornas struktur och utbud och i flera sammanhang gör registret mer användbart. Förordningen bör därför skrivas på ett sätt som gör det möjligt att inkludera dessa uppgifter i registret.

I förslaget till ny förordning saknas uppgiften ”skoltillhörighet”. Detta fält gav möjlighet att ange ett gemensamt namn som samlar flera skolenheter till en skola. Utbildningsförvaltningen önskar att fältet ”skoltillhörighet” eller motsvarande möjlighet att gruppera enheter även fortsatt finns kvar i registret.

Förvaltningen önskar vidare att registret även fortsatt för fristående skolenheter ska innehålla uppgift om enheten har begränsat mottagande för elever i behov av särskilt stöd (s.k. resursskola), och att denna uppgift görs obligatorisk. Tillgång till denna uppgift är bland annat viktigt för en effektiv och ändamålsenlig ersättningshantering, för kommunens möjligheter att planera den egna verksamheten för en elevgrupp med stora behov, samt för tydlig information till allmänheten. I den nationella kontexten underlättar uppgiften även systematisk uppföljning, kvalitetsgranskning och tillsyn av verksamheterna i fråga.

Utbildningsförvaltningen önskar slutligen att det tydliggörs att uppgifterna i registret även fortsättningsvis ska tillgängliggöras inte

endast i tabellform utan även via ett publikt API². Om uppgifterna tillhandahålls via ett API blir det betydligt enklare för olika aktörer att löpande integrera uppgifterna i sina egna IT-system, vilket är en viktig funktion hos ett register som är avsett att fungera nationellt samordnande.

Bilaga

Promemorian om skolenhetsregister